

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6024200001
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Mojš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6024200001.1

Uznesenie

16Co/1/2024

1

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Mojša a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a Mgr. Štefana Baláža, v spore žalobkyne: 1/ Mgr. Art. Dis. Art. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X/X, XXX XX B. a žalobkyne: 2/ D. E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X/X, XXX XX B., obe zastúpené advokátom JUDr. Martinom Dolinajom, so sídlom Halenárska 412/7, 917 01 Trnava, IČO: 46 078 932, proti žalovanému: G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. D. X, XXX XX I., zastúpený JUDr. Korneliou Múkerovou, advokátkou so sídlom ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalobkyne 1/ a 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. 12C/3/2023 – 302 zo dňa 14.11.2023, takto

rozhodol:

16Co/1/2024

1

- I. Odvolanie žalobkyne 1/ a 2/ o d m i e t a.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

16Co/1/2024

2

1. Súd prvej inštancie koná o žalobe na ochranu osobnosti, ktorou sa žalobkyne v rade 1/ a 2/ domáhajú, aby žalovaný nevstupoval na označené pozemky v kat. úz. B. zapísané na LV č. XXX, aby sa žalovaný nepribližoval k žalobkyňi v rade 1/ a k žalobkyňi v rade 2/ na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov a iné. Napadnutým uznesením konanie zastavil v časti týkajúcej sa žalobkyne 2/ (výrok č. I), žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobkyňi 2./ nepriznal. (výrok č. 2).

2.1. Rozhodnutie o zastavení konania odôvodnil podľa § 62 zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“) tým, že žalovaná 2/ nemá procesnú subjektivitu. V posudzovanej veci konal o návrhu žalobkyne 1/ a žalobkyne 2/ na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací uznesením č. k. 11Co/13/2023-79 zo dňa 10. 02. 2023 v časti týkajúcej sa žalobkyne 2/ uznesenie okresného súdu zrušil a konanie (o neodkladnom opatrení) voči nej zastavil z dôvodu nedostatku procesnej subjektivity na podanie návrhu neodkladného opatrenia voči žalovanému.

2.2. V časti týkajúcej sa žalobkyne 2/ nie sú na konanie splnené procesné podmienky podľa § 61 CSP vzhľadom na § 8, § 9 a § 26 Občianskeho zákonníka a § 27, § 31 ods. 2 Zákona o rodine. V posudzovanej veci maloletá žalobkyňa 2/ nemala na podanie žaloby procesnú subjektivitu, pretože žaloba nie je vzhľadom na vek žalobkyne 2/ primeraná jej rozumovej a vôľovej vyspelosti. Žalobkyňa 1/ je matka maloletej žalobkyne 2/ a žalovaným je otec maloletej žalobkyne 2/. Žalobkyňa 1/, ktorá v mene žalobkyne 2/ splnomocnila na zastupovanie v konaní advokátsku kanceláriu, nemôže v zmysle v

§ 31 ods. 2 Zákona o rodine zastupovať žalobkyňu 2/ v súvislosti s podaním žaloby voči žalovanému ako druhému rodičovi žalobkyne 2/, pretože dochádza ku kolízii záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom, čo znamená, že žalobkyňu 2/ môže zastupovať vo veci podania žaloby len kolízny opatrovník ustanovený v zmysle § 60, § 61 Zákona o rodine.

3.1. Žalobkyne 1/ a 2/ podali prostredníctvom právneho zástupcu voči uzneseniu súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktorého prípustnosť odvodili z ustanovenia § 357 písm. a) CSP. V odvolaní žalobkyňa žiadala, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3.2. Žalobkyňa 1/ a žalobkyňa 2/ v zastúpení matkou (žalobkyňou 1/) sa žalobou domáhajú ochrany pred násilným správaním žalovaného a to prostredníctvom inštitútu zákazu priblíženia podľa Občianskeho zákonníka, ktorý je odlišný od inštitútu zákazu styku podľa Zákona o rodine. Iné súdy ustanovujú kolízneho opatrovníka a o samotnom návrhu konajú a rozhodujú. Sú aj súdy, ktoré akceptujú procesnú situáciu, kedy matka splnomocnila na podanie žaloby (neodkladného opatrenia) v mene svojho maloletého dieťaťa proti otcovi dieťaťa (žalovanému) advokátsku kanceláriu a o samotnom návrhu konajú a rozhodujú.

3.3. Na strane žalobkyne 2/ nebol nedostatok procesnej podmienky, ale nedostatok procesnej spôsobilosti podľa § 68 CSP, ktorý je zhojený akceptovaním žalobkyne 1/ ako zákonného zástupcu, alebo ustanovením kolízneho opatrovníka v zmysle § 68 ods. 1 CSP. Tento nedostatok nie je možné odstrániť v priebehu odvolacieho konania.

3.4. Okresný súd vec nesprávne právne posúdil, keď zistil nedostatok procesnej podmienky podľa § 61 CSP. Žalobu mohla podať v mene žalobkyne 2/ aj žalobkyňa 1/, ktorá je nositeľkou rodičovského práva a môže zastupovať svoje maloleté dieťa podľa § 28 ods. 1 b), ods. 2 Zákona o rodine. Vzhľadom na predmet konania môže žalobkyňu 2/ zastupovať aj bez ustanovenia kolízneho opatrovníka. Okresný súd mohol ustanoviť kolízneho opatrovníka sám. Pokiaľ by žalobkyňa 1/ mohla zastupovať žalobkyňu 2/ pri podaní žaloby, nesprávnym procesným postupom okresný súd maloletej žalobkyne 2/ neustanovil kolízneho opatrovníka, čím znemožnil uplatňovať procesné práva v konaní žalobkyne 2/.

4. Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu nebolo podané.

5. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací a príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zák. č. 160/2015 CSP, skôr ako pristúpil k vecnému preskúmvaniu odvolaním napadnutého rozhodnutia, preveril splnenie procesných podmienok konania, a to, či odvolanie bolo podané včas, oprávnenou osobou, či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné a či má všetky zákonom požadované náležitosti. Po zistení, že žalobkyňa 2/ nedisponuje procesnou spôsobilosťou na podanie odvolania, odvolací súd odvolanie odmietol ako neprípustné podľa ust. § 386 písm. b) CSP, z dôvodu že odvolanie bolo podané neoprávnenou osobou.

6. Predmetom konania je spor na ochranu osobnosti a žalobkyňa 2/ je samostatná strana sporu, ktorá netvorí so žalobkyňou 1/ nerozlučné spoločenstvo. Každá žalobkyňa koná sama za seba (§ 76 CSP), petit žaloby sa vzťahuje na žalobkyňu 1/ a žalobkyňu 2/ samostatne. Vzhľadom na samostatné procesné spoločenstvo odvolací súd odvolanie žalobkyne 1/ odmietol, pretože podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Napadnutým rozhodnutím žalobkyňa v rade 1/ nie je dotknutá a odvolanie podala ako neoprávnená osoba.

7. Odvolací súd sa ďalej pri skúmaní podmienok odvolacieho konania zaoberal tým, či má žalobkyňa 2/ procesnú subjektivitu, aby v konaní vystupovala ako samostatná strana sporu.

8.1. Podľa § 61 CSP, procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti, inak ten, komu ju zákon priznáva.

8.2. Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

8.3. Podľa § 68 ods. 1 CSP, v rozsahu, v akom nemá fyzická osoba spôsobilosť samostatne konať pred súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. Podľa § 68 ods. 2 CSP, procesný opatrovník je osoba ustanovená z dôvodov uvedených v tomto zákone súdom, ktorý spor prejednáva a rozhoduje.

8.4. Podľa § 69 CSP, súd ustanoví procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred súdom a nemá zákonného zástupcu. Rovnako postupuje, ak zákonný zástupca nemôže za fyzickú osobu konať alebo ak je nečinný.

9.1. Podľa § 9 Občianskeho zákonníka, maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

9.2. Podľa § 23 Občianskeho zákonníka, zastúpenie vzniká na základe zákona alebo rozhodnutia štátneho orgánu (zákonné zastúpenie) alebo na základe dohody o plnomocenstve.

9.3. Podľa § 27 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto je zákonným zástupcom maloletého dieťaťa, upravuje Zákon o rodine.

10.1. Podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine (zák. č. 36/2005 Z. z.), žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

10.2. Podľa § 31 ods. 4 Zákona o rodine, na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

11.1. Žalobkyňa 2/ je maloleté dieťa, ktoré nemá spôsobilosť konať ako samostatná strana v spore na ochranu osobnosti, vzhľadom na svoje vek nespĺňa hmotnoprávnu podmienku spôsobilosti na právne úkony uvedenú v § 9 Občianskeho zákonníka a zastupovanie maloletého dieťaťa, vzhľadom na § 27 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravuje Zákon o rodine. Z toho dôvodu sa nepoužije právna úprava § 69 CSP o ustanovení procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred súdom a nemá zákonného zástupcu.

11.2. Žalobkyňa 1/ je síce zákonným zástupcom žalobkyne 2/ a z obsahu spisu je zrejmé, že príslušný súd v konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti rozhodol o zverení žalobkyne 2/ do osobnej starostlivosti žalobkyne 1/, vzhľadom na predmet sporového konania však zastupovanie žalobkyne 2/ žalobkyňou 1/ iba na základe rozhodnutia o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti matke nepostačuje.

12. V posudzovanej veci nemôže byť žalobkyňa 2/ zastúpená ani jedným z rodičov, pretože je tu - vzhľadom na predmet sporu, zjavná kolízia záujmov medzi žalobkyňou 1/ a žalovaným, ako rodičmi žalobkyne 2/. Z uvedeného dôvodu žalobkyňa 1/ nemohla splnomocniť advokáta na zastupovanie žalobkyne 2/ a nemožno mať za to, že by išlo o odstrániteľnú prekážku, ktorú možno v tomto konaní dodatočne odstrániť rozhodnutím o ustanovení opatrovníka v zmysle § 111 písm. f) v spojení s § 117 Zákona číslo 161/2015 Z. z Civilný mimosporový poriadok.

13. Neodstrániteľná vada konania o žalobe, ktorú podala žalobkyňa 2/ spočívajúca v tom, že žalovaná 2/ nemá procesnú subjektivitu, trvá od začiatku konania a nemožno ju odstrániť dodatočne. Uvedená vada zaťažuje aj odvolanie, podané žalobkyňou 2/. Z dôvodu, že odvolanie bolo podané neoprávnenou osobou, krajský súd aj odvolanie žalobkyne 2/ odmietol.

14. Odvolací súd nepriznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania od žalobkyne 1/ a od žalobkyne 2/, pretože žalovanému žiadne trovy spojené s posudzovaným odvolacím konaním nevznikli.

15. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

16Co/1/2024

1

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), intervient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 CSP (§ 425 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) § 428 CSP.